

OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 4-6 YAŞ ARASINDAKİ ÇOCUKLARIN İFADE EDİCİ DİL DÜZEYLERİNİN BAKIM TARZI VE ANNE- BABA EĞİTİM DÜZEYİ AÇISINDAN İNCELENMESİ (KONYA İLİ ÖRNEĞİ)

Esra DERELİ*
Nurcan KOÇAK**

ÖZET

Okul öncesi dönem, çocuğun hem o yıllar hem de ileriki gelişimi için kritik bir dönemdir. Dil gelişimi de bu dönemde kazanılmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş arasındaki çocukların ifade edici dil düzeylerini bakım tarzı ve anne- baba eğitimi düzeyi açısından incelemektir. Araştırmaya 4-6 yaş arasında 265 çocuk katılmıştır. Araştırmanın sonucunda bakım tarzı ve anne eğitim düzeyinin önemli bir farklılığa neden olduğu, baba eğitim düzeyinin önemli bir farklılığa neden olmadığı bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Dil, dil gelişimi, okul öncesi eğitim, ifade edici dil.

ABSTRACT

Preschool period is a very critical period for child's development. This research's main goal is to examine children's expressing level between 4-6 years attending preschool, according to how they are taken care of by their families and their parents' education. 265 children who are between 4-6 years old took part in this research. It's found that the way were taken care of and mother's education level has great effect on child's language development. On the other hand father's education level hasn't got great effect on child's language development.

Keywords: Language. Language development, preschool education, expressing language.

GİRİŞ

Toplumsal bir varlık olarak, insanların birbirleriyle iletişim kurmaya ve etkileşime ihtiyacı vardır. İletişim kurmanın tek yolu ise duygu ve düşüncelerini karşı tarafa net ve açık bir şekilde ifade etmektir. Bu da ancak dil ile mümkün olabilmektedir (Öz, 1997, s. 57; Cole ve Morgan, 1975, s. 317).

Çocuğun dil gelişiminin temelinde iletişim kurma, diğerlerinin dikkatini çekme, isteklerini, duygu ve düşüncelerini iletme gereksinimi bulur. Dil, çocuğu egosundan uzaklaştırıp onun sosyal bir birey olmasını sağlayan, kendini kontrol ve takip ettirebilen, düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını yavaş yavaş öğretebilen ve kendisini güvenli hissetmesine yardım eden bir araçtır (Yavuzer, 1993, s. 46).

Okul öncesi dönem, çocuğun hem o yıllar hem de ileriki gelişimi için kritik bir dönemdir. İnsan hayatını belli yaş dönemlerine ayırarak inceleyen araştırmalar, okul öncesi yıllarda, tüm gelişim alanlarında gelecek için temel oluşturacak niteliklerin kazanıldığını göstermektedir. Dil gelişimi de bu dönemde kazanılmaktadır. Yapılan araştırma sonuçlarına göre okul öncesi dönemde dil gelişimi geri kalmış çocukların ileride bu eksikliği telafi etmeleri zorlaşmaktadır (Oğuzkan, 1996, s. 7).

* Uzm. Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi

** Yrd. Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi

Bu nedenledir ki dil gelişiminin temellerinin atıldığı okul öncesi dönemde çocukların bulunduğu çevre, devam ettiği okul öncesi kurumun niteliği, okula başlamadan önceki bakım tarzı ve anne- baba eğitim düzeyinin çocuğun dil gelişimini etkilediği düşünülmektedir.

Problem

Bu araştırmada; okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş arasındaki çocukların ifade edici dil düzeyleri bakım tarzı ve anne- baba eğitim düzeyine göre farklılaşmakta mıdır? Sorusuna cevap aranmıştır.

1.2. Denenceler

1. O.Ö.E. kurumlarına devam eden 4-6 yaş çocuklarının ifade edici dil düzeyleri çocukların aldıkları bakım tarzına göre farklılaşmaktadır.
2. O.Ö.E. kurumlarına devam eden 4-6 yaş çocuklarının ifade edici dil düzeyleri çocukların annelerinin eğitim düzeyine göre farklılaşmaktadır.
3. O.Ö.E. kurumlarına devam eden 4-6 yaş çocuklarının ifade edici dil düzeyleri çocukların ailelerinin babalarının eğitim düzeyine göre farklılaşmaktadır.

MATERYAL VE METOD

Bu bölümde araştırma modeli ,araştırmanın evreni ve örneklemi, veri toplama araçları, veri toplama yöntemi ve verilerin değerlendirilmesi ve analizi ele alınmıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelinde olup, okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş arası çocuklarının bakım tarzı ve anne- baba eğitim düzeylerinin dil gelişimine etkisi incelenmiştir. 4-6 yaş çocuklarının özlük nitelikleri belirlenmiş daha sonra bu çocukların dil gelişim düzeyleri ile karşılaştırılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Konya il sınırları içindeki M.E.B. bağlı okul öncesi eğitim kurumlarından anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-6 yaş arası çocuklar oluşturmaktadır. Örneklem belirlenmesi amacıyla M.E.B. bağlı okullar için İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne gidilerek görüşülmüş ve araştırmanın amacı, yapılacak işlemler hakkında bilgi verilerek okulların bulunduğu şartlar hakkında bilgi alınmıştır. Bu işlemin sonucunda M.E.B. anaokuluna devam eden 88 ve anasınıfına devam eden 177 olmak üzere toplam 265 çocuk araştırma kapsamına alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 4-6 yaş arasındaki çocukların ve ailesinin niteliklerini saptamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”, çocukların dil yeteneği ve kelime haznesinin

Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 4-6 Yaş Arasındaki Çocukların İfade Edici Dil Düzeylerinin Bakım Tarzı ve Anne- Baba Eğitim Düzeyi Açısından İncelenmesi (Konya İli Örneği)

zenginliğini ölçmek için hazırlanan ve Davaslıgil (1985) tarafından uyarlanan “Limbosh ve Wolf’un Lügatçe ve Dil Testi “ kullanılmıştır.

Araştırma testleri her çocuğa bireysel olarak araştırmacı tarafından uygulanmıştır. İlk önce Limbosh ve Wolf’un Lügatçe ve Dil Testi’nin ilk kısmı olan resimleri isimlendirme uygulanmıştır. Bu kısımda çocuğa 42 nesne ismi sorulmuş, çocuk bilse de bilmese de ikinci kısma geçilmiştir. İkinci kısımda resimleri işlevlerine göre tanımlamada 10 nesnenin ne işe yaradığı sorulmuştur. Kişisel bilgi formu çocukların anne-babaları tarafından doldurulmuştur.

Dil testinden aldıkları puan ortalamalarının çocukların bakım tarzı ve anne-baba eğitim düzeylerine göre farklı olup- olmadığını belirlemek için veriler” Tek ve Çift Yönlü Varyans Analizi” ile değerlendirilmiştir. Varyans analizi sonuçları anlamlı çıktığında farklılığın nereden kaynaklandığını saptayabilmek için “Tukey Testi” yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 kabul edilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde denenceler doğrultusunda oluşturulan tabloların yorumları yapılmış ve ilgili literatür araştırmaları ile sonuçlar desteklenmeye çalışılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan 4-6 yaş arası çocukların 88’i anaokulu, 177’si anasınıfına devam eden olmak üzere toplam 265 çocuk örnekleme alınmıştır. Bu çocukların % 30’u 4 yaş, % 38’i 5 yaş, % 32’si anaokuluna devam eden 6 yaş grubundaki çocuklardır. Anasınıfına devam eden çocukların ise % 100’ü 6 yaş grubundadır. Anaokuluna devam eden çocukların % 42’si kız, % 58’i erkektir. Anasınıfına devam eden çocukların ise % 47’si kız, % 53’ü erkektir. Anaokuluna devam eden çocukların % 61’i anne tarafından, % 39’u farklı şekillerde bakılmıştır.. Anasınıfına devam eden çocukların % 73’ü anne tarafından, % 27’si ise farklı şekillerde bakılmıştır. Anaokuluna devam eden çocukların annelerinin 4 yaştakilerin % 70’i, 5 yaştakilerin % 41’i, 6 yaştakilerin % 38’i üniversite mezunudur. Babaların ise 4 yaşta % 63’ü, 5 yaşta % 48’i, 6 yaşta % 56’sı üniversite mezunudur. Anasınıfına devam eden çocukların annelerinin % 31’i ,babaların % 37’si üniversite mezunu olduğu belirtilmiştir.

Denece 1: Okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş çocukların ifade edici dil düzeyleri çocukların bakım tarzına göre farklılaşmaktadır.

Tablo 1’de okul öncesi eğitime devam eden çocukların bakım tarzları ile resimleri isimlendirme ve resimleri işlevlerine göre tanımlama puanlarına ait ortalamalar standart hatalar ve varyans sonuçları verilmiştir.

Tablo 1. Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 4-6 Yaş Çocukların Bakım Tarzları İle Resimleri İsimlendirme Ve Resimleri İşlevlerine Göre Tanımlamaya İlişkin Varyans Sonuçları

Anaokuluna D.E.Ç.		N	R. İsimlendirme		R. İşlv. Tanımlama	
			\bar{X}	$s \bar{X}$	\bar{X}	$s \bar{X}$
4 Yaş	Anne Bakıcı Kreş + O.Ö.E.K. Karma	2	22,44	± 0,96	18,07	± 0,99
5 Yaş	Anne	11	22,81	± 0,95	19,45	± 0,89
	Bakıcı	8	27,5	± 0,99	19,62	± 0,17
	Kreş + O.Ö.E.K.	-	-	-	-	-
	Karma	10	25,10	± 0,96	19,70	± 0,86
6 Yaş	Anne	20	29,35	± 0,95	25,2	± 0,06
	Bakıcı	2	30,00	± 0,96	26,5	± 0,89
	Kreş + O.Ö.E.K.	2	32,50	± 0,99	29,00	± 0,02
	Karma	8	27,50	± 0,89	23,75	± 0,86
Varyans Sonuçları			F =		F =	
Yaş			9,896		10,368	
Bakım Tarzı			2,728		0,573	
Yaş x Bakım Tarzı			2,387		0,204	
Anasınıfına D.E.Ç.		N	\bar{X}	$s \bar{X}$	\bar{X}	$s \bar{X}$
6 Yaş	Anne	129	28,06	± 0,62	22,96	± 0,99
	Bakıcı	8	29,62	± 0,65	22,87	± ,98
	Kreş + O.Ö.E.K.	2	30,50	± 0,76	24,00	± 0,98
	Karma	38	29,86	± 0,30	24,50	± 0,14
Varyans Sonuçları			F =		F =	
Bakım Tarzı			8,299		1,578	

$P \leq 0,05$

Yapılan varyans analizi sonucunda anaokuluna devam eden çocukların resimleri isimlendirme ve resimleri işlevlerine göre tanımlama puanlarında bakım tarzı ve Çocukların yaşları ile aldıkları bakım tarzı interaksyonunun önemli farklılık oluşturmadığı ($P > 0,05$), çocukların yaşlarının ise önemli bir farklılığa neden olduğu saptanmıştır ($P \leq 0,05$). Anasınıfına devam eden çocukların resimleri isimlendirme puanlarında önemli bir farklılığa neden olduğu ($P \leq 0,05$), resimleri işlevlerine göre tanımlama puanlarında önemli bir farklılığa neden olmadığı ($P > 0,05$) bulunmuştur.

Anasınıfına devam eden 6 yaş çocuklarının bakım tarzına göre ifade edici dil düzeyleri “Tukey Testi” ile analiz edilmiştir. Çocukların bakım tarzları açısından resimleri isimlendirme puanlarında Anne – Kreş + O.Ö.E.K ve Anne – karma bakım tarzları arasında 0,05 manidarlık düzeyinde bir fark olduğu görülmüştür. Resimleri isimlendirme puanlarında diğer gruplar arasında ve resimleri işlevlerine göre tanımlama puanlarında önemli bir fark çıkmamıştır.

Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 4-6 Yaş Arasındaki Çocukların İfade Edici Dil Düzeylerinin Bakım Tarzı ve Anne- Baba Eğitim Düzeyi Açısından İncelenmesi (Konya İli Örneği)

Bu duruma göre denence 1/0 kabul edilmiştir. Bu denenceyi destekleyen araştırmalarda şöyle özetlenebilir.

Bal (1988) anaokuluna giden ve gitmeyen 4-6 yaş çocukların kullandıkları ifadeleri söz dizimi (sentaks) yönünden 48 çocuğu incelemiştir. Araştırma sonucunda cümlelerdeki sözcük sayısı yönünden anaokuluna giden ve gitmeyen kız ve erkek çocuk grupları arasındaki farklılık önemli bulunmuştur.

Öztürk (1995) okul öncesi eğitim kurumuna giden ve gitmeyen ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin alıcı ve ifade edici dil düzeylerini incelediği araştırmada okul öncesi eğitime giden çocukların alıcı ve ifade edici dil düzeylerinin okul öncesi eğitime gitmeyenlerden daha yüksek olduğunu bulmuştur.

Seçilmiş (1996) anaokuluna giden ve gitmeyen erken çocukluk dönemindeki çocukların dil gelişimi ile ilgili becerilerini incelediği araştırmada okul öncesi eğitimin çocukların dil gelişimi becerilerini olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir.

Denence 2: Okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş çocukların ifade edici dil düzeyleri çocukların anne eğitim düzeylerine göre farklılaşmaktadır.

Tablo 2’de okul öncesi eğitime devam eden çocukların anne eğitim düzeyleri ile resimleri isimlendirme ve resimleri işlevlerine göre tanımlama puanlarına ait ortalamalar standart hatalar ve varyans sonuçları verilmiştir

Tablo 2. Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 4-6 Yaş Arası Çocukların Anne Eğitim Düzeyleri ile Resimleri İsimlendirme ve Resimleri İşlevlerine Göre Tanımlamaya İlişkin Varyans Sonuçları

Anaokuluna D.E.Ç.	N	R. İsimlendirme		R. İşlevleri Tanılama	
		\bar{X}	$s \bar{X}$	X	$s \bar{X}$
4 Yaş İlk – Ortaokul	3	22,33	± 1,16	18, 33	± 0,95
Lise	5	20,00	± 0,95	15,45	± 1,05
Üniversite	19	23,10	± 1,05	15, 87	± 0,98
5 Yaş İlk-Ortaokul	11	22,45	± 0,98	19, 45	± 1,02
Lise	6	24, 6	± 1,00	22,3	± 0,91
Üniversite	12	27, 25	±1,02	19,9	± 0,68
6 Yaş İlk Ortaokul	11	29, 36	± 0,95	25, 09	± 1,00
Lise	9	29, 56	± 0,91	25,00	± 1,16
Üniversite	12	28, 55	±0,68	25, 33	± 0,95
Varyans sonuçları		Yaş = 22, 99 Anne Eğt = 3,66 Yaş* Anne Eğt = 1,907		Yaş = 18, 850 Anne Eğt 1,572 Yaş* Anne Eğt. 0,226	
Anasınıfına D.E.Ç.		\bar{X}	$s \bar{X}$	\bar{X}	$s \bar{X}$
6 Yaş İlk-Orta	51	27, 66	+ 0,65	23,02	+ 0 ,6 5
Lise	71	29, 48	± 0,71	23, 46	± 0,66
Üniversite	55	29, 81	± 0,83	24, 03	± 0,58
Varyans sonuçları		F = 6, 602		F = 0,864	

$P \leq 0,05$

Yapılan varyans analizi sonucunda anaokuluna devam eden çocukların resimleri isimlendirme ve resimleri işlevlerine göre tanımlama puanlarında anne eğitimi ve çocukların yaşı ile annelerin eğitimi interaksyonunun önemli bir farklılık oluşturmadığı ($P > 0,05$), çocukların yaşının ise anlamlı bir farklılığa neden olduğu saptanmıştır ($P \leq 0,05$).

Anasınıfına devam eden çocukların resimleri isimlendirme puanlarında anne eğitiminin önemli bir farklılık oluşturduğu ($P \leq 0,05$), resimleri işlevlerine göre tanımlama puanlarında önemli bir farklılığa neden olmadığı bulunmuştur ($P > 0,05$).

Bu durumun üniversite mezunu olan annelerin nesnelere isimlerini doğru olarak öğrenilmesine daha çok önem vermelerinden kaynaklandığı söylenebilir.

Anasınıfına devam eden 4-6 yaş arası çocukların anne eğitim düzeyine göre ifade edici dil düzeylerin “Tukey Testi” ile analiz edilmiştir. Anne eğitim düzeyi açısından sadece resimleri isimlendirme puanlarında anne eğitim düzeyinin üniversite – ilk-ortaokul mezunları arasında 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Diğer gruplar arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır.

Bu duruma göre denence 2 kabul edilmiştir. Bu denenceyi destekleyen araştırmalarda şöyle özetlenebilir.

Tural(1977) anaokuluna giden 4-6 yaş çocukları üzerinde yaptığı bir araştırmada çocukların bildikleri kelime sayısına ailenin eğitim düzeyinin etkili olduğu bulunmuştur.

Anlar(1983) tarafından yapılan araştırmada ilk altı yaşta dil gelişiminde anne-baba eğitim düzeyinin etkili olduğu bulunmuştur. Anne- babaları yüksek eğitim düzeyinde olan çocukların dil gelişimlerinin, anne- babaları düşük eğitim düzeyinde olan çocuklara oranla daha ileri olduğu saptanmıştır.

Denence 3: Okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş çocukların ifade edici dil düzeyleri çocukların baba eğitim düzeylerine göre farklılaşmaktadır.

Tablo 3’de okul öncesi eğitime devam eden çocukların baba eğitim düzeyleri ile resimleri isimlendirme ve resimleri işlevlerine göre tanımlama puanlarına ait ortalamalar standart hatalar ve varyans sonuçları verilmiştir.

Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 4-6 Yaş Arasındaki Çocukların İfade Edici Dil Düzeylerinin Bakım Tarzı ve Anne- Baba Eğitim Düzeyi Açısından İncelenmesi (Konya İli Örneği)

Tablo 3. Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 4-6 Yaş Arası Çocukların Baba Eğitim Düzeyleri ile Resimleri İsimlendirme ve Resimleri İşlevlerine Göre Tanımlamaya İlişkin Varyans Sonuçları

Anaokuluna D.E.Ç.	N	R. İsimlendirme		R. İşl. Tanımlama	
		\bar{X}	$S \bar{X}$	\bar{X}	$S \bar{X}$
4 yaş ilk-ortaokul	1	17,00	± 0,00	16,00	± 0,00
Lise	9	24,11	± 0,88	19,00	± 0,82
Üniversite	17	21,88	± 0,82	15,84	± 0,88
5 Yaş İlk Ortaokul	4	23,00	± 0,26	17,25	± 0,39
Lise	11	23,27	± 0,39	19,54	± 0,26
Üniversite	14	26,7	± 0,76	20,28	± 0,98
6 Yaş İlk-Ortaokul	18	27,48	± 0,74	22,67	± 0,65
Lise	9	28,13	± 0,74	23,02	± 0,74
Üniversite	5	29,93	± 0,65	24,37	± 0,65
Varyans sonuçları		F =		F =	
Yaş		12,910		9,639	
Baba eğt.		3,74		0,396	
Yaş baba eğt		2,191		0,768	
Anasınınına D.E.Ç.	N	\bar{X}	$S \bar{X}$	\bar{X}	$S \bar{X}$
6 Yaş ilk-ortaokul	68	27,48	± 0,65	22,67	± 0,74
Lise	43	28,13	± 0,66	23,08	± 0,74
Üniversite	66	29,93	± 0,58	24,37	± 0,65
Varyans sonuçları		F =		F =	
		3,618		3,006	

$P \leq 0,05$

Yapılan varyans analiz sonucunda anaokuluna devam eden çocukların resimleri isimlendirme ve resimleri işlevlerine göre tanımlama puanlarında baba eğitimi ve çocukların yaşı ile baba eğitimi interaksyonunun önemli bir farklılık oluşturmadığı ($P > 0,05$), çocukların yaşının ise önemli bir farklılığa neden olduğu saptanmıştır ($P \leq 0,05$). Anasınınına devam eden çocukların resimleri isimlendirme ve resimleri işlevlerine göre tanımlamada baba eğitiminin önemli bir farklılığa neden olmadığı saptanmıştır ($P > 0,05$).

Denence 3, 4-6 yaş arasındaki okul öncesi çocukların dil gelişimlerinde baba eğitim düzeyinin etkili olmadığı bulunduğu için reddedilmiştir.

SONUÇ

Bu araştırma, okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş arası çocukların ifade edici dil düzeylerinin bakım tarzı ve anne - baba eğitim düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığının incelenerek anne - babalara çocukların dil gelişimini destekleyici öneriler sunulması amacı ile planlanmış ve yürütülmüştür. Çocukların konuşma yeteneği ile kelime haznelerinin zenginliğini ölçmek amacı ile "Limboş ve Wolfun Lügatçe ve Dil Testi" kullanılmıştır. Araştırma örneklemine alınan çocukların bakım tarzı ve özlük niteliklerini saptamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan 4-6 yaşlar arası çocukların 88'i anaokulu, 177'si anasınıfına devam eden olmak üzere toplam 265 çocuk örnekleme alınmıştır.

Araştırma sonuçları şöyle sıralanabilir.

- Anaokuluna devam eden çocukların yaşlarına göre dil gelişimi düzeyleri arasında önemli bir fark olduğu bulunmuştur.
- Anaokuluna devam eden çocukların anne eğitimi, çocukların yaşı ile anne eğitimi interaksyonu ,baba eğitimi ve çocukların yaşı ile baba eğitimi interaksyonu , bakım tarzı, çocukların yaşı ile bakım tarzı interaksyonunun dil gelişimi düzeyleri arasında önemli bir fark oluşturmadığı bulunmuştur.
- Anasınıfına devam eden çocukların bakım tarzı ve anne eğitimi düzeylerine göre dil gelişimi arasında önemli bir fark olduğu bulunmuştur.
- Anasınıfına devam eden çocukların baba eğitim düzeyinin çocukların dil gelişimi düzeyleri arasında önemli bir fark oluşturmadığı bulunmuştur.

Öneriler

Bu konuda üzerinde daha önce yapılan araştırmalar ve bu araştırma sonucuna göre çocukların dil gelişimi başarı oranının yükseltilmesi için öncelikle ebeveynlerin çocuğun eğitimine katılımı sağlanmalıdır. Çünkü çocuğun dil gelişiminin desteklenmesinde ailelere ve okul öncesi eğitim kurumlarına büyük görevler düşmektedir. Çocuklara nesnelere isimleri doğru öğretilmeli ve çevre fırsatları iyi değerlendirilmelidir.Çocukların kendilerini ifade etmeleri sağlanmalı, sorularına doğru cevap verilmeli ve günlük olayları sizlerle paylaşmalarına fırsatlar verilmelidir.

Çocuğun dil gelişimlerini desteklemek için ailelerin çocuklarına kitap okuması sağlanmalı ve çocukların öyküler oluşturmasının önemi anlatılmalıdır. Aileler çocuk yayınları konusunda bilgilendirilmelidir.

Dil gelişimi belirli bir zaman dilimine ait olmadığından eğitimi de belli bir zaman dilimiyle sınırlandırılmalı, anne- babalar, okul öncesi eğitim kurumu öğretmenleri ve tüm yetişkinler çocukla geçirdikleri her anı eğitim ortamı olarak düşünüp güzel konuşma örnekleri sunmalı ve çocukları da konuşmaya teşvik etmelidir.

KAYNAKÇA

Anlar, Banu.(1983)"**ilk 6 yaşta dil gelişimine Anne- Baba Eğitimi ve Cinsiyetin Etkisi.**"Yüksek Lisans Tezi(Basılmamış). Ankara: H.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Bal, Servet.(1988)."**Kütahya İl Merkezinde Anaokuluna Giden ve Gitmeyen 4-6 Yaş Arasındaki Çocukların Kullandıkları İfadelerin Sözdizimi Yönünden İncelenmesi.**" Doktora Tezi(Basılmamış). Ankara: H.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Cole, Cuella ve John Morgan.(1975).**Çocuk ve Gençlik Psikolojisi.**Çev.H.B Vassaf.İstanbul: M.E.B.

Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 4-6 Yaş Arasındaki Çocukların İfade Edici Dil Düzeylerinin Bakım Tarzı ve Anne- Baba Eğitim Düzeyi Açısından İncelenmesi (Konya İli Örneği)

Oğuzkan, Şükran ve Güler Oral. (1996) **Okul Öncesi Eğitimi**. İstanbul: M.E.B.

Öz, İlkin(1997) "Çocuğun Gelişim Dönemleri" **Çocuk Olmak**. Ankara: Kök Yayıncılık.

Öztürk, Hamiyet.(1995) "**Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Giden ve Gitmeyen İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Alıcı ve İfade Edici Dil Düzeyleri**" Yüksek Lisans Tezi(Basılmamış). Ankara:Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Seçilmiş, Sema. (1996)"**Anaokuluna Giden ve Gitmeyen Erken Çocukluk Dönemindeki Çocukların Dil Gelişimi ile İlgili Becerilerin İncelenmesi.**" Yüksek Lisans Tezi(Basılmamış). Ankara: H.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Tural, Ayşegül.(1977)."**Ankara'da Anaokuluna Giden ve Gitmeyen 4-6 Yaş Çocuklarının Bildikleri Kelime Sayısına Yaş, Cinsiyet, Ailenin Eğitim Düzeyi ve Okula Devam Sürelerinin Etkisi.**" Yüksek Lisans Tezi(Basılmamış). Ankara: H.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Yavuzer, Haluk.(1993)**Çocuk Psikolojisi**. İstanbul: Remzi Kitabevi.